DZIENNIK URZĘDOWY

c. i k. Komendy obwodowej w Tomaszowie.

Prenumerata ćwierćroczna 3 K. Wychodzi 1. i 15. każdego miesiąca.

Nr. 6. Tomaszów 15. Czerwca 1916.

41.

L. 4830/16/P. A.

Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 16. lutego 1915, Dz. Rozp. Nr. 3.

odnoszące się do przepisów meldunkowych.

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cywilnej i wojskowej, przeniesionych na Mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa, zarządzam dla obszarów Polski, podlegających administracyi wojskowej austryacko-węgierskiej (obszar okupowany) co następuje:

§ 1.

Obowiązek zgłoszenia (meldowania).

Kto przyjmuje u siebie jakąś osobę na nocleg, na mieszkanie (w gościnę) — i to czy przyjmuje ją na mieszkanie za zapłatą, jako najemcę, czy za darmo na trwały pobyt, czy przejściowo, na podstawie stosunku pokrewieństwa, stosunku służbowego lub roboczego, albo z jakiegokolwiek bądź powodu — winien tę osobę wedle postanowień niniejszego rozporządzenia zgłosić tak po przybyciu jak po odejściu, to jest po opuszczeniu mieszkania.

§ 2.

Miejsce zgłoszenia.

Zgłoszenie przybycia i zgłoszenie odejścia ma się uskutecznić u naczelnika gminy (wójta).

Naczelnik gminy zbiera zgłoszenia, utrzymuje je w ewidencyi, porządkuje według dnia zgłoszenia i prowadzi co do zgłoszeń rejestr.

§ 3.

Terminy zgłoszenia.

Przyjmujący na mieszkanie (w gościnę) ma równocześnie z przybyciem osoby, przyjętej na mieszkanie, zasięgnąć od niej potrzebnych wyjaśnień i uskutecznić zgłoszenie przybycia, względnie zgłoszenie odejścia w ciągu 24 godzin po przybyciu tej osoby, względnie po jej odejściu.

§ 4.

Sposób zgłoszenia.

Zgłoszenie przybycia względnie odejścia należy uskutecznić za pomocą karty zgłoszenia, która zawiera następujące rubryki:

1. Imię i nazwisko przyjmującego na mieszkanie i adres mieszkania;
2. dzień, w którym przyjęto na mieszkanie;
3. imię i nazwisko, stan i zatrudnienie osoby przyjętej na mieszkanie;
4. przynależność państwowa, poprzednie i stałe miejsce zamieszkania przyjętego na mieszkanie;
5. dokumenty podróżne albo inne papiery

legitymacyjne;

6. kto mu towarzyszy;

7. dzień odejścia i miejsce, do którego się ta osoba udaje.

Zgłoszenie przybycia uskutecznia się przedłożeniem dwóch kart zgłoszenia, wypełnionych w rubrykach 1. do 6., i podpisanych przez przyjmującego na mieszkanie. Jeden egzemplarz otrzyma przyjmujący na mieszkanie napowrót po potwierdzeniu urzędowem faktu i czasu zgłoszenia.

Zgłoszenie odejścia uskutecznia się przedłożeniem zwróconej karty meldunkowej, wypełnionej w rubryce 7. i podpisanej na nowo przez przyjmującego na mieszkanie.

§ 5.

Księga obcych.

Właściciele gospód mają nadto prowadzić księgę obcych, zaopatrzoną w bieżące liczby stronic i zawierającą rubryki wymienione w § 4. pod 2 do 7.

W razie przyjęcia gościa na mieszkanie wypełni właściciel gospody rubryki pod 2 do 6, zaś daty wymienione pod 7 wpisze w dniu odejścia przyjętej w gościnę osoby.

§ 6.

Rewizya przez żandarmeryę.

Naczelnik gminy winien zebrane karty zgłoszeń i rejestr, zaś właściciel gospody księgę obcych trzymać zawsze w pogotowiu celem umożliwienia kontroli c. i k. Komendzie, a w szczególności żandarmeryi.

Żandarmerya przeprowadza peryodycznie niezapowiadane rewizye. Każda zwłoka w przedłożeniu i każdy brak w prowadzeniu tej ewidencyi stanowi przekroczenie niniejszego rozporządzenia.

§ 7.

Obowiązek dawania wyjaśnień.

Osoba przyjęta na mieszkanie (w gościnę) jest obowiązana przyjmującemu na mieszkanie udzielić wyjaśnień potrzebnych do spełnienia obowiązku zgłoszenia.

Jeżeli osoba przyjęta na mieszkanie wzbrania się udzielić wyjaśnień, albo jeżeli co do prawdziwości podanych dat zajdą wątpliwości lub też jeżeli przyjmujący na mieszkanie dowie się o okolicznościach, które co do osoby, przyjętej na mieszkanie mogą wzbudzić podejrzenie o knowania zagrażające bezpieczeństwu lub niebezpieczne dla Państwa, winien natychmiast o tem donieść gminie, albo najbliższemu posterunkowi żandarmeryi, a w siedzibie c. i k. komendy obwodowej tejże komendzie.

Każdy przyjmujący na mieszkanie jest obowiązany udzielać c. i k. komendom, a także żandarmeryi na żądanie wyjaśnień co do imienia i nazwiska, stanu, zatrudnienia lub innych stosunków osób przyjętych na mieszkanie.

§ 8.

Postanowienia karne.

Przekroczenia niniejszego rozporządzenia będą karane przez komendę obwodową grzywną do dwóch tysięcy koron albo aresztem do sześciu miesięcy.

Arcyksiążę Fryderyk, marszałek polny, w. r.

Rozporządzenie to wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

42.

L. 4830/16/P. A.

Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 16. lutego 1915, Dz. Rozp. Nr. 4.

odnoszące się do posiadania broni, amunicyi i materyałów wybuchowych.

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cywilnej i wojskowej, przeniesionych na Mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa, zarządzam dla obszarów Polski, podlegających administracyi wojskowej austryacko-węgierskiej (obszar okupowany) co następuje:

§ 1.

Broń i amunicyę należy oddać w terminie i na miejscu oznaczonem w obwieszczeniu komendy obwodowej.

Od obowiązku oddania są zwolnieni:

a) Urzędnicy i funkcyonaryusze austryacko-węgierskiego Zarządu wojskowego, uprawnieni do noszenia broni i amunicyi, i to co do tej broni i amunicyi

która należy do przepisanego uzbrojenia lub umundurowania.

b) Pozostająca w służbie wykonawczej, przez austryacko-węgierski Zarząd wojskowy zaprzysiężona straż co do tej broni i amunicyi, do używania której jest uprawniona.

c) Członkowie korpusów kombatantów, korpusów obywatelskich i strzeleckich, wcielonych do austryacko-węgierskiej siły zbrojnej, albo jej podporządkowanych.

d) Osoby, upoważnione przez austryacko-węgierski Zarząd wojskowy do wyrobu albo do sprzedaży broni i amunicyi, co do tego gatunku i co do tej ilości broni i amunicyi, co do których mogą się wykazać, że mają ich dostarczyć na zamówienie administracyi wojennej,

e) Posiadacze broni wartości artystycznej lub historycznej mogą za zezwoleniem komendy obwodowej broń tę wyjątkowo zatrzymać.

Komenda obwodowa może pewnym, zaufania godnym osobom zezwolić do odwołania na noszenie broni i amunicyi o tyle, o ile to jest nieodzownie potrzebne do osobistego bezpieczeństwa albo dla ochrony własności.

§ 2.

Przedmioty wybuchowe muszą być oddane w terminie i na miejscu oznaczonem w obwieszczeniu komendy obwodowej.

Od obowiązku oddania są zwolnione:

a) Osoby, uprawnione przez austryacko-węgierski Zarząd wojskowy do wyrobu i sprzedaży materyałów wybuchowych, co do tego gatunku i co do tej ilości, co do których mogą się wykazać, że mają ich dostarczyć na zamówienie austryacko-węgierskiej administracyi wojennej.

b) Przedsiębiorstwa górnicze, co do tych materyałów wybuchowych, które są potrzebne dla celów utrzymywania przedsiębiorstwa w ruchu, o ile na to uzyskano zezwolenie komendy obwodowej.

c) Osoby, które uzyskały zezwolenie komendy obwodowej na sprowadzenie oznaczonej ilości materyałów wybuchowych, potrzebnych do prowadzenia przedsiębiorstwa przemysłowego.

§ 3.

Osoby, które otrzymały pozwolenie na posiadanie broni, amunicyi albo materyałów wybuchowych, winne postarać się o ich stosowne użycie i przechowanie. Gmina jest odpowiedzialna za przestrzeganie koniecznych środków ostrożności w jej obrębie.

§ 4.

Rozporządzenie niniejsze nie ogranicza noszenia i posiadania broni, amunicyi i materyałów wybuchowych dla celów austryacko-węgierskiej albo sprzymierzonej administracyi wojennej.

§ 5.

Przekroczenia niniejszego rozporządzenia, jako też przepisów wydanych na podstawie tego rozporządzenia, jeżeli mają na celu szkodę siły zbrojnej austryacko-węgierskiej lub sprzymierzonej, albo korzyść dla nieprzyjaciela, będą karane jako zbrodnia przeciw sile wojennej wedle §§ 327 i 328 w. u. k.

We wszystkich innych wypadkach będą przekroczenia niniejszego rozporządzenia karane przez komendę obwodową grzywną do dwóch tysięcy koron albo aresztem do sześciu miesięcy.

§ 6.

Rozporządzenie to wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Arcyksiążę Fryderyk, marszałek polny, w. r.

L. 4830/16/P. A.

Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 8. marca 1916, Dz. Rozp. Nr. 51

dotyczące posiadania broni, amunicyi i materyałów wybuchowych.

Mocą uprawnień najwyższej władzy cywilnej i wojskowej, przeniesionych na mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa, zarządzam dla obszarów Polski, podlegających administracyi wojskowej austryacko-węgierskiej (obszar okupowany), co następuje:

§ 1.

Ktokolwiek wie w jakibądź sposób:

1. gdzie jest przechowana broń, amunicya lub materyały wybuchowe, które należało oddać w myśl rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 16. lutego 1915, Nr. 4, Dz. Rozp., a których nie oddano, lub

2. że ktoś takie przedmioty posiada lub przechowuje,

obowiązany jest donieść Komendzie obwodowej lub Komendzie posterunku żandarmeryi swego miejsca zamieszkania o miejscu przechowania lub o osobie posiadacza lub przechowującego i podać przytem wszystkie wiadome mu bliższe okoliczności.

Doniesienie musi nastąpić w ciągu trzech dni od chwili, kiedy obowiązany do zgłoszenia dowiedział się o przechowaniu.

§ 2.

Kto przechowuje lub nosi broń, amunicyę lub

materyały wybuchowe, nie będąc do tego upoważniony w myśl rozporządzeń Naczelnego Wodza armii z 16. lutego 1915, Nr. 4, Dz. rozp., lub 29. listopada 1915, Nr. 44, Dz. rozp., popełnia zbrodnię i będzie karany sądownie — o ile czyn nie podlega surowszej karze według ustaw wojskowych — więzieniem od sześciu miesięcy do pięciu lat. Obok kary więzienia może być nałożona grzywna do dziesięciu tysięcy koron.

Przekroczenia § 1 niniejszego rozporządzenia karane będą — o ile czyn nie podlega surowszej karze według ustaw wojskowych — przez Komendę obwodową grzywną do dwóch tysięcy koron lub aresztem do sześciu miesięcy.

§ 5, ust. 2 rozporządzenia Naczelnego Wodza armii z 16. lutego 1915, Nr. 4, Dz. rozp., jest uchylony.

§ 3.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Arcyksiążę Fryderyk, marszałek polny, w. r.

43.

Porządek i czystość w handlach środków spożywczych.

Przekonano się, że w miejscach sprzedaży środków spożywczych, jak u rzeźników, masarzy, piekarzy, handlach kolonialnych etc. nie przestrzega się należycie porządku i czystości.

Zobowiązuje się przeto Wójtów i Sołtysów, by szczególną zwrócili uwagę na te lokale sprzedaży i zniewolili tych przemysłowców, by środki spożywcze przechowywali w jak najczystszych skrzynkach i naczyniach.

Szalki wag, mają być zawsze jak najdokładniej wyczyszczone, a lada sklepowa pomalowana jasną, nieprzepuszczalną i łatwą do zmywania farbą, lub też obita blachą.

Środki spożywcze, a w szczególności te, które bez poprzedniego przyrządzania można spożyć (cukier, sól, masło, tłuszcze, wyroby masarskie i t. d.) muszą być zawinięte w czysty papier, a nie w stary, posmarowany papier lub gazetę.

Żandarmerya ma sklepy spożywcze często i dokładnie kontrolować i o stwierdzonych w tej mierze przekroczeniach bezzwłocznie donieść Komendzie obwodowej, celem ukarania niedbałych kupców.

44.

L. 1286/I/16/P. A.

Handel obnośny.

Na podstawie reskryptu c. i k. Komendy 1. Armii z dnia 12./V. 1916 Q. Nr. 33488 zostaje sprzedaż wszelkich towarów w sposób obnośny zakazaną; wyjątek stanowi sprzedaż towarów w dnie targowe i podczas jarmarków.

Te osoby jednak, które sprzedają towary w sposób obnośny muszą wykazać się licencyą, wydaną przez c. i k. Komendę obwodową.

45.

O asanacyi gmin.

Aby przeciwdziałać szerzeniu się chorób zakaźnych, zarządza się wobec ciągle jeszcze niedostatecznej asanacyi gmin następujące środki sanitarno-policyjne:

1) dokładne czyszczenie dróg, ulic i placów publicznych przynajmniej raz w tygodniu;

2) nadzorowanie budynków publicznych, jako to szkół, hoteli, gospód, karczem, aresztów i fabryk co do stosunków zdrowotnych w nich panujących, natychmiastowe usuwanie wadliwości sanitarnych, tam spostrzeżonych;

3) bezzwłoczne oczyszczenie i naprawienie wszystkich studzien. Studnie powinny być zaopatrzone w dobre cembrzyny i stałe wiadra;

4) osuszanie stojących wód i osuszanie kałuż, o ile to da się wykonać miejscowemi siłami;

5) nadzorowanie artykułów żywności, jako to mleka, mąki, grzybów, owoców, wyrobów cukierniczych i innych sprzedawanych na targach lub po kramach, niemniej napoji jak wina, piwa, wódki, wody sodowej, lemoniady, soków i t. d. Artykuły żywności zdrowiu szkodliwe należy konfiskować i niszczyć;

6) lokale przemysłowe winny być utrzymywane zawsze w należytym porządku i nienagannej czystości;

7) nadzorowanie ścisłego wykonywania przepisów, tyczących się oględzin mięsa i zwierząt, przeznaczonych na rzeź lub kłucie. Zabrania się sprzedawania wyrobów masarskich na straganach, do tego mają służyć tylko lokale

odpowiednio urządzone;

8) wywożenie częste nawozu na pola z podwórzy domów i obór;

9) budowanie po domach odpowiednich wychodków;

10) odpowiednie utrzymywanie cmentarzy i należyte urządzenie trupiarń.

Cmentarze winny być ogrodzone a przynajmniej okopane, groby należy kopać w kolejnym po sobie porządku i odpowiednio głęboko.

11) baczne czuwanie nad stanem zdrowia ludności. W razie pojawienia się jakiejś choroby zakaźnej należy równocześnie z przepisowem zgłoszeniem do Komendy zarządzić na miejscu tymczasowe środki ochronne a mianowicie:

a) odosobnienie zakażonego domu i oznaczenie go tabliczką ostrzegawczą z odnośnym napisem (np. Tyfus, wstęp wzbroniony);

b) wyłączenie od użytku publicznego studni, używanej przez chorego;

c) zakaz posyłania do szkoły dzieci z domu zakażonego;

d) odchody chorych należy zakopywać do dołu i każdorazowo polewać mlekiem wapiennem.

Ludności należy przypomnieć o ciążącym na niej obowiązku zgłaszania każdego wypadku choroby zakaźnej;

12) czuwanie nad ścisłem wykonywaniem czynności przez oglądaczy zwłok.

Należy przestrzegać, by pogrzeby osób zmarłych na choroby zakaźne odbywały się bez orszaków pogrzebowych, by zwłok takich osób nie wnoszono do kościołów ani kaplic i po pogrzebach nie urządzano styp pogrzebowych;

13) czuwanie nad tem, by prócz osób do leczenia chorych uprawnionych nikt inny nie zajmował się leczeniem.

Ten zakaz dotyczy także akuszerek nieegzaminowanych i felczerów. Każdy wypadek partactwa lekarskiego powinno się zgłosić w Komendzie obwodowej.

Nie zastosowanie się do niniejszych przepisów pociągnie za sobą surową karę.

46.

Stosunki sanitarne w żydowskich chajderach.

Do wszystkich Naczelników gmin oraz c. i k. Komend Żandarmeryi!

Polecam Naczelnikom gmin, aby natychmiast przeprowadzili komisyonalnie i w asystencyi Żandarmeryi gruntowną rewizyę wszystkich chajderów żydowskich, stwierdzili dokładnie wszystkie wady i usterki w nich panujące, oraz zarządzili i przypilnowali osobiście, aby właściciele, względnie odpowiedzialni zarządcy tych chajderów usunęli spostrzeżone braki, nieczystość i t. p. najdalej do 14 dni.

Podczas rewizyi chajderów należy zwracać baczną uwagę na lokal, światło w izbach szkolnych, dostęp do lokalu od ulicy, wentylacyę, czystość i porządek, na stan ławek szkolnych, czystość i stan zdrowotny nauczycieli i dzieci szkolnych, czystość na podwórzu i w najbliższem sąsiedztwie chajderu, na brak, względnie stan wychodków.

Po rewizyi, którą się ma przeprowadzić z możliwą dokładnością, winni Naczelnicy gmin przedłożyć c. i k. Komendzie obwodowej wyczerpnjące sprawozdanie o ilości i sanitarnych (zdrowotnych) stosunkach panujących w żydowskich chajderach, istniejących w obrębie każdej gminy.

Gdyby w gminie żadnego chajderu nie było, należy o tym także Komendę obwodu zawiadomić.

47.

Zwrot przywłaszczonych rzeczy.

Podczas działań wojennych oraz inwazyi nieprzyjacielskiej wiele materyału wojennego oraz innego dobra publicznego i prywatnego rozkradziono, zrabowano albo ukryto.

Wszystkie podobne czyny uważane będą jako kradzież, sprzeniewierzenie lub oszustwo.

W przypuszczeniu, że osoby, które dopuściły się powyższych występków, uległy pokusie tylko wskutek wyjątkowych warunków i sprzyjających okoliczności, wzywa się wszystkich, którzy wyrządzili szkodę zarządowi wojskowemu lub też osobom prywatnym, aby własność, znajdującą się w ich posiadaniu,

dobrowolnie oddali.

Dobrowolny zwrot cudzej własności będzie w każdym wypadku uważany jako okoliczność łagodząca, a o ile sprawca, przed wniesieniem przeciw niemu skargi sądowej, wynagrodzi całą wyrządzoną szkodę, to nie poniesie żadnej kary.

Materyał wojenny i inne dobro publiczne należy składać w Komendzie obwodowej lub w posterunkach żandarmeryi. Dobro prywatne powinno być zwrócone właścicielowi, a o ile tenże byłby nieznanym lub nieobecnym, należy złożyć cudzą własność w sądzie obwodowym.

Z c. i k. Naczelnej Komendy armii
dnia 17. lutego 1916.

48.

Obwieszczenie.

C. i k. Najwyższa Komenda Armii ogłosiła rozporządzeniem Nr. Op. 95444/E. O. K. z dnia 25. października 1915 co następuje:

Nagrody:

1. Ludności cywilnej będzie się wypłacać za podanie miejsc w których zakopane są austro-węgierskie albo nieprzyjacielskie działa (armaty) nagrody pieniężne w wysokości od Kr. 100 do Kr. 900 zależnie od kalibru działa.

Przy działach gdzie brakuje zamku albo przyrządu mierniczego potrącać się będzie jedną czwartą kwoty przypadającej do wypłaty.

2) Dalej wypłacać się będzie także ludności cywilnej następujące nagrody pieniężnie za oddanie znalezionych materyałów wojennych własnej armii lub też nieprzyjacielskiej:

a) za jeden karabin maszynowy . 50 K — h
b) za każdy własny karabin zdolny do użytku . . . . 5 „ — „
c) za każdy nieprzyjacielski zdolny do użytku . . . . 4 „ — „
d) za nieuszkodzone gilzy armatnie za 1 kg . . . . 2 „ 10 „
e) za jeden ostry nabój karabinowy . — „ 01 „
f) za kulki szrapnelowe ołowiane za 1 kg — „ 06 „
g) za przebrane metale jako to mosiądz (także wystrzelone gilzy karabinowe i uszkodzone mosiężne gilzy armatnie) dalej miedź, nikel, bronz, aluminium, cynk i ołów, o ile pochodzą z przedmiotów i objektów wojskowych, za 1 kg . . . . — „ 70 „
h) za żelazo bez domieszki innych metali . . . . — „ 01 „
i) za pieniądze lub przedmioty wartościowe, po 5 od sta kwoty pieniężnej albo wartości szacunkowej przedmiotów.
k) za wartościowe, albo trudne do odszukania przedmioty, jako to: szkła polowe (binokle), lunety, wartościowe instrumenty i aparaty, wozy, konie i bydło również po 5 od sta wartości szacunkowej,
l) ostrych nabojów armatnich i granatów ręcznych nie wystrzelonych, nie wolno ruszać niepowołanym z powodu grożącego niebezpieczeństwa, jednakowoż za dokładne wskazanie miejsca gdzie one leżą wyznacza się nagrody:

za amunicyę armatnią . . . . 65 h
za granaty ręczne . . . . 30 h

Za wydanie materyałów armii niemieckiej nie będzie się narazie wypłacać nagród.

49.

Zbiórka pokrzywy.

Dodatkowo do ogłoszenia w sprawie zbiórki i suszenia pokrzywy, umieszczonego w Nr. 4 punkt 23 dziennika urzędowego, ogłasza się wysokość premii, które za uzbierane pokrzywy będą wypłacone.

Wynagrodzenie za 1 centn. świeżych i z liści ogołoconych badyli pokrzywy wynosi 40 h.

Wynagrodzenie za 1 centn. całkiem suchych z liści ogołoconych badyli pokrzywy wynosi. . . . . . . 80 h.

Te premie będą wypłacone dostawcom uzbieranych pokrzyw przez komendantów rejonów gospodarczych.

Poleca się zatem aby ogłoszenie umieszczone w Dzienniku urzędownm Nr. 4 punkt 23 w sprawie postępowania przy zbieraniu i suszeniu pokrzyw jak niemniej wysokość wyznaczonych premji za uzbieraną pokrzywę, zostały odpowiednio rozgłoszone. Także młodzież wiejską należy do skrzętnego zbierania zachęcać.

50.

Zapobieganie i zwalczenie chorób zakaźnych.

(Ciąg dalszy do Nr. 28).

III. Pouczenie o sposobach wykonywania odkażenia (dezynfekcyi).

Zadaniem odkażenia (dezynfekcyi) jest zniszczenie

zarazków chorobowych, wydzielanych przez chorych na choroby zakaźne, aby nie udzielały się innym osobom i nie powodowały u nich choroby.

Niszczenie tych zarazków winno się ciągle odbywać podczas trwania choroby, a po wyzdrowieniu chorych lub śmierci należy wykonać t. zw. odkażenie końcowe.

Sposoby odkażania osób i różnych przedmiotów podczas trwania choroby.

a) Odchody chorych. Brudna woda. Wychodki.

Wypróżnienia chorych (stolec, mocz, wymiociny), szczególniej w tyfusie brzusznym, cholerze i czerwonce, należy zbierać do osobnych naczyń (nocników) i po dokładnem wymieszaniu z równą ilością mleka wapiennego (1 kgr. wapna świeżo wypalonego i potłuczonego na 4 litry wody) i zostawieniu przez godzinę wylać do wychodka lub zakopać w ziemi.

Jeżeli chory pluje, wymiotuje, odda stolec lub mocz na podłogę lub jakiś sprzęt, należy natychmiast to miejsce wytrzeć ścierką, zamoczoną w gorącym rozczynie mydła szarego, (potaszowego) lub innego środka odkażającego. Naczynia do jadła i napoju należy po użyciu wygotować we wrzącej wodzie lub włożyć na kwandrans do gorącej sody (2 łyżki na litr wody).

Brudną wodę z kąpieli lub po myciu chorego miesza się z wapnem i po 2 godzinach wylewa.

Należy zwracać pilną uwagę na oczyszczenie wychodków. Siedzenie szoruje się dokładnie gorącym rozczynem mydła szarego, a także podłogę, ściany i drzwi, a szczególniej klamki. Do otworu należy codzienne wlewać 5 litrów rozczynu wapna. Wychodków w czasie epidemii wypróżniać nie wolno. W razie koniecznej potrzeby należy na 24 godzin przedtem wrzucić niegaszone wapno w ilości 1/5 części zawartości wychodku.

b) Bielizna, pościel, ubrania.

Bielizna, pościel, części ubrania, ręczniki, sienniki, wogóle wszystko, co daje się prać, należy wygotować przed praniem przez kwandrans w wodzie z sodą. Woda przy gotowaniu powinna zupełnie pokrywać zanużone przedmioty. Potem opłukuje się czystą wodą i pierze. Inne przedmioty, których prać nie można, jak futra, poduszki, pierze, kołdry, należy dobrze skropić i wytrzeć szczotkami, zamaczanemi w środku odkażającym (lyzol, mydło kreozotowe, sublimat), a następnie wysuszyć na słońcu. Przedmioty, mało wartościowe jak słomę, papiery, szmaty, śmiecie i t. d. należy spalić.

Odzież, nie dającą się prać, wkłada się na 3 godziny do rozczynu lyzolu (2 łyżki na litr wody).

Gnojowiska, ścieki i kanały należy zlać obficie wapnem.

Tyfus plamisty roznosi się przez wszy i pchły. Dlatego należy je dokładnie niszczyć przez zlewanie głowy naftą z oliwą i mycie ciepłą wodą i mydłem. Bieliznę i odzież należy wygotować.

Po wyzdrowieniu chorego lub jego śmierci należy całe mieszkanie dokładnie oczyścić, podłogi, łóżka, stoły, ławki i wszystkie sprzęty drewniany dokładnie wymyć gorącem mydłem i sodą, ściany pobielić wapnem (także podłogę glinianą). Wszystkie naczynia, używane do jedzenia, wygotować w sodzie. Mieszkania dobrze przewietrzyć.

51.

Rozporządzenie Naczelnego Wodza armii z 5. czerwca 1916, Dz. Rozp. Nr. 59

dotyczące rozszerzenia Jenerał-Gubernatorstwa lubelskiego na obwody Chełm, Hrubieszów i Tomaszów.

Mocą uprawnień Najwyższej władzy cywilnej i wojskowej, przeniesionych na Mnie rozkazem Najwyższego Dowództwa, zarządzam dla obszarów Polski, podlegających administracyi wojskowej austryacko-węgierskiej (obszar okupowany), co następuje:

§ 1.

Zakres działania Jenerał-Gubernatorstwa lubelskiego rozciąga się w dziedzinie sądownictwa i administracyi na cały obszar Polski, zajęty przez wojska austryacko-węgierskie.

§ 2.

Jenerał-Gubernatorstwo obejmuje zatem obwody:

Biłgoraj, Busk, Chełm, Dąbrowa, Hrubieszów, Janów, Jędrzejów, Kielce, Końsk, Kozienice, Krasnostaw, Lubartów, Lublin, Miechów, Nowo-Radomsk, Pinczów, Piotrków, Puławy, Olkusz, Opatów, Opoczno, Radom, Sandomierz, Tomaszów, Wierzbnik, Włoszczowa, Zamość oraz enklawę Jasną Górę w Częstochowie.

Dla obwodów — o ile okręgi ich nie zostały zmienione pod Zarządem wojskowym austryacko-węgierskim — miarodajne są granice, które istniały przed 1. stycznia 1912 roku.

Jenerał-Gubernator może ze względu na dogodność komunikacyi, po wysłuchaniu interesowanych rad gminnych, wyłączyć gminy graniczne lub części takich gmin z jednego obwodu i przyłączyć je do sąsiedniego.

§ 3.

Wszystkie rozporządzenia Naczelnego Wodza armii, wydane dla obszarów Polski, podlegających administracyi wojskowej austryacko-węgierskiej, oraz zarządzenia i rozkazy, wydane przez Jenerał-Gubernatora na podstawie

tych rozporządzeń lub na podstawie ustaw krajowych, obowiązują w miarę rozporządzeń Naczelnego Wodza armii z 16. lutego 1915, Nr. 1 Dz. rozp. (§ 4), i 25. sierpnia 1915, Nr. 34 Dz. rozp. (§ 4, ustęp 3), bez wyjątku w całem Jenerał-Gubernatorstwie.

§ 4.

Uprawnienia zarządu etapowego, wykonywane dotychczas w obwodach Chełm, Hrubieszów i Tomaszów przez komendy armii, są wobec włączenia tych obwodów do Jenerał-Gubernatorstwa uchylone.

§ 5.

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dnia 15. czerwca 1916.

Arcyksiążę Fryderyk, marszałek polny, w. r.

C. i k. Komendant obwodu:

pułkownik BERAN m. p.

Nakładem i drukiem c. i k. Komendy obwodowej w Tomaszowie.